

Høringsuttalelse til forslag av 8. april 2024 til endringer i barnevernsloven mv. (kvalitetsreform)

Innledning

Den Norske Dommerforening organiserer embetsdommere i de alminnelige domstolene, i alle instanser. Foreningens formål er å verne rettsstaten og å samle dommere til felles arbeid for deres interesser og oppgaver for reformer innen rettslivet. Dommerforeningens høringsarbeid er organisert i fagutvalg. Denne høringsuttalelsen er forberedt og avgitt av fagutvalget for offentlig rett.

Fagutvalget for offentlig rett avga høringsuttalelse til Barnevernsutvalgets utredning, NOU 2023:7. Siden de forslagene departementet nå fremmer er en oppfølging av denne utredningen, viser vi til vår høringsuttalelse til Barnevernsutvalgets utredning. Nedenfor vil vi særlig peke på de delen av høringsuttalelsen som gjelder de punktene departementet nå følger opp fra Barnevernsutvalgets utredning.

Fagutvalgets erfaring med barnevernsaker er begrenset til den rettslige behandlingen av disse sakene, og vi vil derfor hovedsakelig fokusere på de delene av utredningen som har betydning for den rettslige behandlingen.

Punkt 5.2 Barns prosessuelle rettigheter, aldersgrense for barns partsrettigheter mv

Departementet fremmer to alternative forslag for å styrke barnas rett til medvirkning. Når det gjelder alternativ 1, som er å senke aldersgrensen for partsrettigheter, viser vi til vår høringsuttalelse til Barnevernsutvalgets forslag. Vi framhevet blant annet at vi var usikre på om det vil være til så unge barns beste å opptre som part i sak for barneverns- og helsenemnda, med eventuell påfølgende rettslig behandling. Vi skrev:

Å opptre som part i en rettssak kan innebære en stor psykisk belastning, selv for voksne. Prosessreglene er ikke tilpasset barn, og partsprosessen bidrar gjerne til at motsetninger og konflikter forsterkes, og partene kan oppleve at deres svakheter blir framhevet. Partene i en barnevernsak er gjerne sårbare i utgangspunktet, og den rettslige prosessen har ikke et terapeutisk formål. Vi viser til at utvalget i flere sammenhenger vektlegger hensynet til en skånsom behandling av saken for de involverte. Vi stiller spørsmål ved om partsrettigheter for yngre barn vil ivareta dette hensynet.

Fagutvalget vil framheve at vi i vårt møte med parter og vitner erfarer hvilken påkjenning det er å bli involvert i en rettssak. Vi er derfor bekymret for at barns deltakelse i den rettslige prosessen vil påføre sårbare barn en uforholdsmessig stor belastning, som barnet selv ikke nødvendigvis forstår når barnet skal vurdere om hen vil utøve sine partsrettigheter. Vi viser til at vi også skrev i vår tidligere høringsuttalelse:

For det andre er fagutvalget bekymret for at yngre barn i større grad kan bli utsatt for, eller oppleve, et press til å delta i større grad enn de selv ønsker. Fagutvalget viser

blant annet til punkt 15.3.4 der det redegjøres for en evaluering av prøveordningen med samtaleprosess. Ett av funnene var at ungdommer i større grad enn andre deltakere i samtaleprosessen opplevde seg presset til å delta. Dersom aldersgrensen for å delta senkes, er det liten grunn til å anta at yngre barn vil oppleve dette annerledes.

For det tredje viser fagutvalget til at barns medvirkning kan sikres uten at de gis fulle partsrettigheter. Dette kan gjøres på en mer skånsom måte, for eksempel gjennom den foreslåtte barnerepresentasjonsordningen. Det vises også til allerede innførte ordninger som skal sikre barns medvirkning.

For det fjerde må det understrekes at det er forskjell på å innvilge partsrettigheter til barn under 15 år i de tilfellene hensynet til barnets beste tilsier det og å frata et barn partsrettigheter, slik utvalget foreslår i de tilfellene partsrettigheter ikke vil være til barnets beste. Et barn som blir fratatt en rettighet vil kunne oppleve dette som vesentlig mer belastende enn om hen ikke hadde hatt den rettigheten i utgangspunktet.

Vi har merket oss at Landsforeningen for barnevernsbarn mener at dersom det skal åpnes for å frata barn over 12 år partsrettigheter, er det bedre å fortsette med dagens ordning. I den forbindelse vil vi også vise til vår tidligere høringsuttalelse der vi skrev:

Fagutvalget vil også peke på at det ikke nødvendigvis er slik at nemnda eller domstolen er best egnet til å vurdere om et barn skal fratras en slik rettighet. Partsstatus må avgjøres på et tidlig stadium i saken der nemnda, eventuelt domstolen, har lite grunnlag for å vurdere dette nærmere. Det vil også være uheldig dersom spørsmål om partsstatus bidrar til å øke konfliktnivået i saken. I verste fall vil spørsmål om partsstatus bli en egen tvistegjenstand som må behandles gjennom domstolsapparatet før de materielle spørsmålene kan behandles. En slik forlengelse av prosessen vil være særlig uheldig i barnevernsaker.

Vi mener også at det gir lite forutsigbarhet dersom en persons prosessuelle rettigheter er basert på skjønnsmessige kriterier. Flere av de momentene som er framhevet i punkt 8.6 innebærer en betydelig grad av skjønn og forutsetter en relativt inngående kjennskap til saken.

Departementet mener at Barnevernsutvalgets forslag om at barn kunne fratras partsrettigheter «i særlige tilfeller» var for skjønnsmessig, og har derfor isteden foreslått at det er et vilkår for å gjøre partsrettigheter gjeldende at «barnet må forstå hva saken gjelder». Vi er enig med departementet i at det er uheldig med et for bredt og skjønnsmessig vilkår for å frata barnet partsrettigheter. Vi er videre enig i at det må være et vilkår for å innvilge barnet partsrettigheter at barnet forstår hva saken gjelder.

Fagutvalget mener likevel at det foreslåtte vilkåret ikke bøter på de utfordringene vi har pekt på med en hovedregel om at barn helt ned til 12 år innvilges partsrettigheter. Departementet understreker at dette skal være en snever unntaksbestemmelse og at det må være *klart* at barnet ikke er i stand til å utøve partsrettigheter. Dette innebærer at de fleste barn som har fylt 12 år vil ha partsrettigheter. Vi mener derfor fortsatt at de tiltakene som allerede er iverksatt for å styrke barnas muligheter for medvirkning, bør gis anledning til å virke før det kan være

aktuelt å senke aldersgrensen for partsrettigheter. I den forbindelse viser vi særlig til den utvidede adgangen til å innvilge barn under 15 år partsrettigheter som ble innført i 2023. Ifølge departementet har dette ført til et økende antall barn som får innvilget partsstatus.

Departementet foreslår også enkelte andre begrensninger i partsrettighetene for barn som i utgangspunktet har partsrettigheter. Dette gjelder dokumentinnsyn og deltakelse i nemnda og domstolene. Departementet viser til at det allerede er hjemmel for slike begrensninger i tvisteloven § 36-6 tredje ledd.

Fagutvalget vil peke på at dette er en snever unntaksregel som bryter med grunnleggende krav for at en part skal kunne utøve sine partsrettigheter. Vi antar at bestemmelsen vil bli mer aktuell desto yngre parten er, og at det kan være uheldig dersom en snever unntaksregel får utvidet anvendelse. Det skaper dessuten betydelige utfordringer ved gjennomføringen av en sak dersom noen deltakere ikke skal ha innsyn i dokumenter av betydning for saken. Det er videre alltid en risiko for at informasjon likevel blir kjent for barnet. For barnet kan det dessuten framstå uheldig dersom barnet ikke får tilgang til deler av saken. Vi vil også peke på at retten til dokumentinnsyn og deltakelse i nemnda eller domstolen er de viktigste prosessuelle rettighetene. Dersom barnet fratras disse rettighetene, vil situasjonen for barnet i realiteten tilsvare en situasjon uten partsrettigheter.

Forslaget om å frata barn med partsstatus prosessuelle rettigheter, innebærer dessuten at nemnda fortsatt må foreta vanskelige vurderinger på et tidspunkt da nemnda har begrenset kjennskap til det konkrete barnet og saken for øvrig.

Når det gjelder departementets alternative forslag om å oppnevne en egen advokat for å ivareta barnets interesser i nemndssaken og ved overprøving av saken i retten, er vi usikre på om det er behov for ytterligere en person som skal ivareta barnets interesser. Vi viser til at barneverntjenestens, nemndas og domstolenes hovedoppgave i disse sakene er å ivareta barnets interesser. En advokat blir ytterligere en (fremmed) person barnet må forholde seg til, i tillegg til barneverntjenesten, tilsynspersoner, sakkyndige, behandlere med videre.

Fagutvalget ser likevel at det i noen tilfeller kan være positivt for barnet å få oppnevnt egen advokat. I motsetning til andre personer som skal ivareta barnet, vil advokaten har taushetsplikt om det barnet forteller. Vi vil også peke på at involvering av flere personer, kan bidra til økt tids- og ressursbruk, noe som igjen kan være uheldig i saker med hastepreg. Fagutvalget mener derfor at oppnevning av egen advokat for barnet bør være en mulighet for barnet dersom barnet ønsker det, men ikke en obligatorisk ordning for alle barn som har fylt 12 år, slik departementet har forslått i ny § 14-7a.

Dersom det skal innføres en ordning med rett til advokat for barnet, bør det vurderes om det skal stilles særskilte krav til advokater som kan ta slike oppdrag. Det bør også vurderes hvem

som skal velge advokat for barnet, for eksempel om dette skal gjøres av nemnda. Behovet for slike nærmere vurderinger øker desto yngre barn som skal gis rett til egen advokat.

Punkt 5.3 Barnets rett til å klage på vedtak som innebærer at barnet må flytte

Fagutvalget har i utgangspunktet ikke innvendinger til at barn innvilges mulighet til å bringe et flyttevedtak inn for barneverns- og helsenemnda. Fagutvalget mener likevel at det vil være svært uheldig dersom små barn, som ikke har forutsetninger for å forstå bakgrunnen for flyttevedtaket eller hva som er best for dem, skal kunne starte en prosess for nemnda og deretter eventuelt for domstolene. Fagutvalget mener derfor at det bør settes en aldersgrense for hvilke barn som skal gis en slik rettighet. Etter vårt syn bør aldersgrensen tilsvare aldersgrensen for partsrettigheter, som etter vårt syn bør være 15 år, jf. våre merknader til forslaget om å senke aldersgrensen for partsrettigheter. For yngre barn bør det være tilstrekkelig med adgangen til å klage eller henvende seg til statsforvalteren.

Punkt 5.5 Nemnda tydeliggjør antatt varighet og foreldrenes utviklingsbehov i vedtaket om omsorgsovertakelse

Vi er enige i at det kan være positivt for barnet, foreldrene og fosterforeldrene dersom de tidlig får vite hvor lenge omsorgsovertakelsen vil vare. Vi mener likevel at dette i de fleste tilfeller vil være svært vanskelig å angi konkret. Vi er dessuten usikre på hvordan forslaget i barnevernsloven § 14-20 skal forstås. Når det gjelder dommer, er det kun slutningen som gir rettsvirkning for partene, og som eventuelt kan kreves endret ved en anke. Barneverns- og helsenemndenes vedtak er gjerne utformet på samme måte som en dom, og det er derfor naturlig at slutningen i vedtaket får tilsvarende virkning som en domsslutning. Vi er usikre på om departementet mener at varigheten og foreldrenes utviklingsbehov skal gå fram av premissene for vedtaket, det vil si begrunnelsen for resultatet, eller om dette også skal være en del av konklusjonen/slutningen. Vi er videre usikre på om forslaget også er ment å gjelde for domstolene.

Dersom departementet mener at dette skal framgå av vedtakets og eventuelt dommens slutning, er vi skeptiske til om dette lar seg angi konkret nok til å kunne inntas i en slutning/domsslutning. Dersom departementet kun mener at dette bør framgå av premissene, er vi skeptiske til å innta lovbestemmelser som regulerer innholdet i begrunnelsene/premissene. Både forvaltningsorganer og domstoler har en generell plikt til å gi en tilstrekkelig begrunnelse for resultatet. Det vil være uheldig dersom lovgiver går for langt i en detaljstyring av innholdet i begrunnelsen. Etter vårt syn er det tilstrekkelig at det går fram av forarbeidene at nemndene og domstolene bør angi både varighet og utviklingsbehov dersom dette er mulig.

Punkt 6.4 Klagerett for fosterforeldre ved flyttevedtak

Fagutvalget er enig i at det er svært uheldig dersom barn under barnevernets omsorg må flytte fra en omsorgsbasis til en annen. Vi stiller likevel spørsmål om en adgang for fosterforeldre til

å bringe slike saker inn for barneverns- og helsenemnda vil gi et vesentlig bidrag til å redusere antallet flyttinger.

Fagutvalget vil peke på at desto flere personer som gis adgang til å sette i gang prosesser for barneverns- og helsenemnda med mulighet for rettslige overprøvinger, desto flere prosesser vil barnet risikere å måtte gjennomgå. Vi er derfor usikre på om det vil være til barnets beste at fosterforeldre gis adgang til overprøving av flyttevedtak i situasjoner der barneverntjenesten mener at flytting er nødvendig for å ivareta hensynet til barnets beste. Som departementet også nevner, kan en slik prosess oppleves belastende for barnet dersom barnet selv ønsker å flytte.

Punkt 6.5 Barneverntjenestens adgang til å stanse fastsatt samvær etter omsorgsovertakelse

Innledningsvis vil vi vise til undersøkelsen fra Oslo Met om at det fastsettes mer samvær nå enn tidligere. Fagutvalget mener det er positivt dersom nemndene og domstolene foretar en mer konkret vurdering av hvilket samværsomfang som er best for det konkrete barnet.

Fagutvalget har ikke foretatt noen undersøkelse av saker om samvær, men vil likevel vise til erfaringer fra noen enkeltsaker.

Vi har hatt noen saker som har «kommet tilbake» i rettssystemet etter at samværet har blitt betydelig utvidet i etterkant av EMDs dommer. I disse sakene har dette vært svært uheldig for barnet, med sterke reaksjoner etter samværene. Dette medfører at barnet blir satt tilbake i sin utvikling, at samværene må redusere betydelig og at mulighetene for gjenforening reduseres. En praksis der barnet utsettes for urimelige belastninger er ikke i tråd med EMDs praksis, og redusert mulighet for gjenforening vil bryte med EMDs forutsetninger for omsorgsovertakelser. Vi mener derfor det kan være behov for å foreta en nærmere utredning av praksis i samværsaker slik at en eventuell uheldig utvikling kan justeres.

Fagutvalget er enig med departementet i at det er behov for en uttrykkelig lovhjemmel for stansing av samvær i visse tilfeller, og støtter forslaget til ny § 7-7.

Vi er noe usikre på hva departementet mener med uttalelsen i punkt 6.5.3.4 om at det ligger «innenfor medvirkningsretten at barnet kan be om at samværet stanses eller reduseres». Etter ordlyden i forslaget til ny § 7-7 er det ikke tilstrekkelig at barnet har bedt om at samværet stanses eller reduseres. Vi legger derfor til grunn at departementet kun mener å peke på muligheten for å fremme ordinær sak for nemnda om endringer i samværsomfanget dersom barnet ber om det.

Punkt 7.3 Nemndas vurdering av gjenforeningsmålet og strengere sperrefrist i saker der gjenforeningsmålet anses oppgitt

Fagutvalget deler Barnevernsutvalgets bekymring for at barn under det offentliges omsorg kan oppleve manglende forutsigbarhet og usikkerhet knyttet til tilhørigheten til fosterfamilien, og at gjentakende nemnds- og rettsprosesser er belastende og skaper utrygghet i strid med barnets behov. Vi mener derfor at det er viktig å vurdere tiltak som kan møte barnets behov for trygghet og forutsigbarhet.

Fagutvalget støtter forslaget om at nemnda skal vurdere om gjenforeningsmålsettingen skal oppgis. I etterkant av EMDs dommer mot Norge har vi i enkeltsaker opplevd at barneverntjenesten har lagt til grunn at gjenforeningsmålsettingen i situasjoner der det framstår som lite realistisk. I disse enkeltsakene har dette skapt urealistiske og uheldige forventninger hos foreldrene. Av hensyn til barna, foreldrene og fosterforeldrene mener vi derfor at det er nødvendig å vurdere, innenfor rammene av EMDS praksis, om gjenforeningsmålsettingen skal oppgis.

Departementet foreslår at det tas inn et nytt ledd i bestemmelsen som regulerer opphevelse av omsorgsovertakelse. Slik vi forstår forslaget til ny bestemmelse, vil det være tre alternative hindre for tilbakeføring som hver for seg utelukker tilbakeføring. Det første hindret er at det ikke er overveiende sannsynlig at foreldrene kan gi barnet forsvarlig omsorg. Det andre hindret er at barnet er blitt så knyttet til mennesker og miljøet der det er, at flytting vil føre til alvorlige problemer for barnet. Det tredje hindret er at gjenforeningsmålsettingen er oppgitt.

Fagutvalget er noe usikker på hvilke tilfeller departementet mener at skal være omfattet av det tredje og nye hinderet for tilbakeføring, som ikke allerede er omfattet av de gjeldende hindrene. Vi legger til grunn at departementet mener at det kan være grunnlag for å oppgi gjenforeningsmålsettingen selv om foreldrene kan gi barnet forsvarlig omsorg og barnet ikke har fått en tilknytning til sin nye omsorgsbasis. Vi mener det kan være behov for en nærmere klargjøring av i hvilke situasjoner dette er aktuelt.

I tredje ledd i den foreslåtte bestemmelsen angis ulike vilkår for når ny sak om tilbakeføring kan fremmes avhengig av hvilket av hindrene som utelukket tilbakeføring ved forrige prøving. Dersom tilbakeføring var utelukket på grunn av foreldrenes manglende omsorgskompetanse, gjelder bare sperrefristen på tolv måneder. Dersom tilknytningsvilkåret er oppfylt, gjelder i tillegg et krav om at det må foreligge opplysninger om vesentlige endringer i *barnets* situasjon. Dersom gjenforeningsmålsettingen var oppgitt, åpnes det for at ny sak kan fremmes dersom det foreligge opplysninger om vesentlige endringer i *foreldrenes* situasjon.

Vi mener det er viktig at bestemmelsen ikke åpner for en større adgang til å fremme sak om tilbakeføring i situasjoner der tilknytningsvilkåret var til hinder for tilbakeføring ved at det anses tilstrekkelig at det foreligge endringer i *foreldrenes* situasjon. Vi er usikre på om bestemmelsen er tydelig nok på dette punktet.

I den forbindelse vil vi peke på at departementet mener det er grunn til å utvise varsomhet med å oppgi gjenforeningsmålet på grunnlag av at det har gått betydelig tid siden omsorgsovertakelsen. Basert på vår erfaring, vil fagutvalget anta at det i de aller fleste sakene vil være nettopp dette momentet som tilsier at gjenforeningsmålsettingen bør oppgis fordi barnet har fått en slik tilknytning til fosterhjemmet at en tilbakeføring vil være skadelig for det.

Departementet foreslår at en part kan kreve rettslig overprøving av nemndas vedtak, begrenset til spørsmålet om gjenforeningsmålsettingen skal anses oppgitt, selv om foreldrene ikke krever barnet tilbakeført.

Fagutvalget er skeptisk til egne prosesser om dette spørsmålet, som reelt sett er et premiss for andre spørsmål nemnda eller domstolene skal ta stilling til. Som både Barnevernsutvalget og departementet peker på, kan prosesser om ulike sider av barnas omsorgssituasjon være en belastning for barnet. Fagutvalget vil peke på at prosessene også kan være en belastning for foreldrene og fosterforeldrene, som igjen kan gå utover deres kapasitet til å ivareta barnet i hverdagen eller på samvær. Siden forslaget til ny § 5-7 åpner for at foreldrene, selv om gjenforeningsmålsettingen tidligere har vært ansett for oppgitt, kan fremme ny sak for nemnda dersom det foreligger nye opplysninger, har vi vanskelig for å se behovet for egne prosesser som bare gjelder spørsmålet om gjenforeningsmålsettingen er oppgitt.

Når det gjelder forslaget om en ny sperrefrist for nye saker om samvær, forslaget til nytt andre ledd i § 7-4, er vi enig med departementet i at det normalt er et større behov for å justere samværsomfanget enn barnets omsorgsbasis. Samtidig som gjentagende prosesser for nemnda og retten er en belastning for de involverte, selv om saken «bare» gjelder samvær. Nemnda og domstolene får dessuten bare et øyeblikksbilde, og må fastsette samværsomfanget ut fra hva som på det tidspunktet framstår som riktig. Fagutvalget vil derfor vise til at nemnda og domstolene kun fastsetter minimumssamvær. Barneverntjenesten har plikt til å fortløpende vurdere om det skal tilrettelegges for mer samvær dersom forholdene tilsier det. I mange tilfeller kan det være behov for en gradvis opptrapping, som eventuelt må stanses dersom opptrappingen ikke virker etter hensikten. Denne fleksibiliteten råder ikke nemndene og domstolene over.

Punkt 7.4 Vedtak om overføring av foreldreansvar

Som nevnt, deler vi Barnevernsutvalgets bekymring for at barn under offentlig omsorg kan oppleve utrygghet og manglende forutsigbarhet i sin omsorgssituasjon. Vi mener derfor det er nødvendig å vurdere tiltak som bedre kan ivareta disse barnas behov.

Vi støttet derfor Barnevernsutvalgets forslag om oppvekstadsopsjon. Vi har likevel forståelse for departementets innvendinger til forslaget, og støtter derfor departementets alternative forslag om overføring av foreldreansvaret til fosterforeldrene som et nytt tiltak i tilfeller der barnet skal ha sin oppvekst i fosterfamilien.

Vi er videre enig med departementet i at overføring av foreldreansvar ikke bør vedtas i tilfeller der adopsjon er et bedre tiltak for barnet. Innføringen av et nytt tiltak må derfor ikke føre til at terskelen for å vedta adopsjon heves.

Ifølge departementet gjennomføres det få adopsjoner etter barnevernsloven, og det har vært en nedgang de siste årene. Vi stiller derfor spørsmål ved departementets forutsetning om at det foreslåtte tiltaket om overføring av foreldreansvar bare vil være aktuell for en liten gruppe barn som bor i fosterhjem. Vi har ikke grunnlag for å anslå hvor mange barn som kan være aktuelle for dette tiltaket, men vi vil anta at det vil være en god del barn som trenger tryggheten for at de skal vokse opp i fosterhjemmet. Vi er likevel enig i at det av hensyn til EMDs praksis må være en forutsetning at vilkårene for å oppgi gjenforeningsmålsettingen er oppfylt, slik det foreslås i ny § 5-12 bokstav a.

I departementets forslag til nye lovbestemmelser brukes det noe ulike formuleringer. Forslaget til § 5-12 gjelder «overføring av foreldreansvar til fosterforeldrene», mens § 5-13 gjelder «fratakelse av foreldreansvar». Vi stiller spørsmål ved om ordvalget er bevisst fordi § 5-13 er ment å favne videre enn § 5-12, ved at bestemmelsen også gjelder der foreldreansvaret er fratatt, men ikke overført til fosterforeldrene. Uansett bør ordlyden i begge bestemmelsene samordnes slik at det kommer klart fram hva de to bestemmelsene regulerer.

Til det materielle innholdet i forslaget til § 5-13 er vi usikre på om det bør innføres en adgang til nye prøvinger av om tiltaket skal opprettholdes. En slik adgang strider mot formålet med tiltaket, nemlig å skape ro, stabilitet og forutsigbarhet for barnet. Vi viser til at selv om nemnda skulle komme til at vilkårene for å fremme ny sak ikke er oppfylt, og saken derfor blir avvist, vil også en slik prosess kunne være en belastning for barnet. Dette gjelder særlig eldre barn, som må informeres og gis anledning til å uttale seg før nemnda avgjør om saken skal fremmes. Et avvisningsvedtak vil også kunne bringes videre inn for domstolene for rettslig overprøving.

Departementet foreslår svært strenge vilkår for å vedta overføring av foreldreansvaret. Disse vilkårene synes å samsvare med EMDs praksis knyttet til adopsjon, eventuelt ligger tett opp til avhengig av hvor strengt vilkårene vil bli praktisert i norsk rett. Vi er derfor usikre på om en adgang for å kreve opphevelse av vedtaket er nødvendig etter EMDs praksis. Som en sikkerhetsventil kan det eventuelt innføres en adgang for barneverntjenesten til å fremme sak om opphevelse av vedtaket dersom barneverntjenesten mener det vil være til barnets beste.

Punkt 7.5 Besøkskontakt ved adopsjon

Barnets samtykke til besøkskontakt

Fagutvalget støtter forslaget om at barn som har fylt 12 år må samtykke til besøkskontakt ved adopsjon. Dette samsvarer med det øvrige regelverket som gir barnet økt innflytelse over sin egen situasjon etter hvert som barnet blir eldre.

Besøkskontakt med søsken

Fagutvalget er enig med departementet i at søsken ikke bør gis partsrettigheter i forbindelse med at nemnda skal ta stilling til besøkskontakt ved adopsjon. Vi viser i den forbindelse til vår høringsuttalelse til Barnevernsutvalgets forslag.

Fagutvalget er videre usikker på om det er behov for at nemnda/retten tar stilling til besøkskontakt for søsken. Det må kunne legges til grunn at adoptivforeldrene vil legge til rette for slik kontakt dersom barnet ønsker det og det vurderes som bra for barnet. Etter hvert som barnet blir eldre, vil også barnet selv eller søsknene kunne opprette slik kontakt dersom de ønsker det.

Punk 12.6 Regulering av oversikt over sakkyndige

I forbindelse med departementets forslag knyttet til sakkyndige, vil fagutvalget peke på at det erfaringsmessig er en utfordring å få tak i kompetente sakkyndige, særlig fordi sakene skal behandles raskt. Det er derfor viktig at det er et tilstrekkelig antall sakkyndige tilgjengelig, at det ikke brukes sakkyndige i saker der det ikke er nødvendig, og at de sakkyndige betales tilstrekkelig til at rekrutteringen sikres. I den forbindelse viser vi til at del sakkyndige har sluttet seg til advokatenes aksjon for høyere salærsatser.

For øvrig støtter fagutvalget departementets forslag om en adgang for departementet til å føre oversikt over sakkyndige. Vi viser i den forbindelse til vår høringsuttalelse til Barnevernsutvalgets forslag.

Oslo, 28. juni 2024

Dommerforeningens fagutvalg for offentlig rett
ved lagdommer Irene Sogn